

Klimaalliancen – et partnerskab mellem kommuner, regioner og Realdania

Klimakrisen er en af de største og mest komplekse udfordringer, vi som samfund står overfor, og behovet for klimahandling er kun blevet tydeligere. Både når det handler om at sikre lokalområder, regioner, byer og landskaber mod konsekvenserne af klimaforandringerne, og når der skal tages fat om problemernes rod og CO₂-udledningen skal nedbringes.

Kompleksiteten i klimaudfordringerne samt de mange mulige løsninger gør det umuligt for én aktør at sikre omstillingen til bæredygtige byer, lokalområder og regioner. Derfor er behovet for samarbejde og forankring på tværs af det offentlige og med civilsamfundet og det private erhvervsliv større end nogensinde før.

KL, regionerne og Realdania har med DK2020-partnerskabet givet de danske kommuner mulighed for at løfte det lokale klimaarbejde til international best practice og udvikle lokale klimahandlingsplaner, der lever op til Parisaftalens målsætninger. Stort set alle kommuner har tilsluttet sig DK2020 og fulgt i fodsporene på de mest klimaambitiøse byer i verden. Det er unikt. Og til stor inspiration internationalt.

KL, regionerne og Realdania deler ambitionen om at fortsætte samarbejdet, for at danne ramme for at gennemføre klimaomstillingen og skabe bæredygtige byer, regioner og lokalsamfund. Parterne er derfor enige om at forsætte samarbejdet med en ny partnerskabsaftale, som vil få navnet 'Klimaalliancen – et partnerskab mellem kommuner, regioner og Realdania.' Den nye partnerskabsaftale starter den 1. januar 2023 og har en varighed på 5 år. Parterne vil arbejde for at understøtte kommunernes og regionernes klimaarbejde frem mod 2030, for at sikre, at der sættes handling bag kommunernes klimahandleplaner, og at planerne revideres løbende, så det høje ambitionsniveau fastholdes.

For at fastholde et højt ambitionsniveau, er der også behov for udvikling. Parterne er derfor enige om, at der igangsættes en række problemdrevne udviklingsspor, der tager afsæt i kommunernes klimahandleplaner, herunder bidrager til at finde løsninger i den tværkommunale geografi. Parterne står sammen om at arbejde for, at regeringen anerkender kommunernes og regionernes arbejde i DK2020 og fjerner barriererne for den lokale og regionale klimaomstilling.

Et fælles, visionært fundament for klimahandling

KL, regionerne og Realdania er enige om, at kommunernes klimaarbejde skal funderes på faglig viden og indsigt i de løsninger, der skal til for at sikre klimaneutralitet og robuste samfund. Parterne er desuden enige om, at partnerskabet fortsat skal trække på international best practice samt at et fornyet partnerskab fortsat skal dele de danske erfaringer internationalt. Derfor er parterne enige om, at CONCITO –

Danmarks grønne tænketank og C40 fortsat skal være videnspartnere i et fremadrettet samarbejde.

KL og regionerne har igennem DK2020 opbygget kompetencer og kapacitet i de fem geografiske organiseringer, bemandet af faglige medarbejdere fra KL/KKR, regionen og relevante lokale operatører. Derfor er KL, regionerne og Realdania enige om, at et fornyet partnerskab skal hvile på en stærk decentral organisering, drevet af KKR og regionsrådene. Det er desuden vigtigt at bygge bro mellem viden og praksis i og på tværs af kommunerne og regionerne og på tværs af sektorer.

KL, regionerne og Realdania ønsker, at et fremadrettet partnerskab skal danne rammen om et udviklingsrum for kommunernes og regionernes klimaarbejde, både indenfor forebyggelse og tilpasning til klimaforandringerne. Da vi ikke i dag kan forudsæ alle behov, der opstår i den næste fase fra plan til handling, er der behov for at skabe en agil organisering, der kan imødekomme nye udviklingsbehov løbende. Partnerskabet kan på baggrund af behov og udfordringer identificeret i den decentrale struktur, søsætte og sikre finansiering af udviklingsspor, eksempelvis indenfor de områder, hvor kommunerne har vanskeligt ved at realisere planerne eller at komme helt i mål.

KL, regionerne og Realdania vil:

Understøtte realiseringen af kommunernes klimahandleplaner ved at igangsætte klimaudviklingsspor, der er *koncentreret om én eller flere "problem-ejere" og som kan vokse til egentlige fyrtårnsprojekter.*

- **Sikre fortsat udvikling i kommunernes og regionernes klimaarbejde**, ved at fokusere på data, metoder og ny viden, eksempelvis til at arbejde med klimaaftrykket fra forbrug (scope 3).
- **Opbygge klimakompetencer og -læring** i både "good" og "next practice", ved at tilbyde sparring, understøttelse og netværk på tværs.
- **Udvikle en fælles systematik i revision og monitorering** i kommunerne af klimahandleplanernes realisering.
- **Opsamle viden systematisk** og løbende udarbejde analyser og rapporter, der kan understøtte videndeling og skalering og acceleration i klimaarbejdet.
- **Skabe synergier og samarbejder internationalt**, der kan sikre viden og læring både til og fra de danske kommuner og regioner.

Udviklingssporene kan både rettes mod udfordringer i klimaarbejdet, såvel som forudsætninger for gennemførelsen af klimaomstillingen. Det kunne fx være tekniske udviklingsspor, der specifikt målrettes de områder, hvor der i kommunernes klimahandleplaner er identificeret en restudledning, der ikke kan planlægges for (manko). Det gælder særligt indenfor transport og landbrug. Fx udfordringen med en arealanvendelse, der både sikrer udtagning af lavbundslande, plads til vedvarende energiproduktion, biodiversitet, erhverv og rekreative områder, eller udviklingen af attraktive grønne mobilitetsløsninger, der både sikrer sammenhæng mellem by og land og reducerede udledninger fra transporten. Videre kan der igangsættes

udviklingsspor om bedre og ny data og metoder til at understøtte og videreudvikle klimaarbejdet. Udviklingsspor målrettet forudsætningerne for klimaomstillingen kan fx handle om borgerdeltagelse og -indflydelse.

Partnerskabets organisering

Det fornyede partnerskab mellem KL, regionerne og Realdanias tager udgangspunkt i den stærke decentrale forankring, parterne i fællesskab har opbygget gennem DK2020. Dermed fortsættes de fem geografiske organiseringer, der har vejledt kommunerne i udarbejdelsen af klimahandleplanerne. Ligeledes fortsættes den nuværende organisering af samarbejdet mellem KKR og region, med politiske styregrupper i hver geografiske organisering.

Den nuværende politiske partnerskabsgruppe videreudvikles til en tværkommunal og -regional politisk udviklingsgruppe med repræsentanter fra KKR og regionsråd. Denne udviklingsgruppe skal sikre den politiske forankring af klimaarbejdet i KKR- og regionsgeografien og videndeling på tværs af landsdele og have indflydelse på hvilke udviklingsspor, der igangsættes i partnerskabet med centrale eksterne midler fra Realdania m.fl.

Det nye partnerskab, 'Klimaalliancen – et partnerskab mellem kommuner, regioner og Realdania,' etableres med et forretningsudvalg, der repræsenterer partnerkredsen; KL, Danske Regioner og Realdania. Forretningsudvalget tegner partnerskabet i sin helhed og har til opgave at sikre fremdriften i partnerskabet. KL, Danske Regioner og Realdania har hver to pladser i forretningsudvalget. Forretningsudvalget understøttes af en mere operativ projektstyringsgruppe på chefniveau, som i det nuværende DK2020-partnerskab.

CONCITO og C40 fastholdes i et fornyet klimapartnerskab som de centrale videnspartnere for partnerskabet.

Den tværkommunale og -regionale udviklingsgruppe, forretningsudvalget og projektstyringsgruppen sekretariatsbetjenes af KL, Danske Regioner og Realdania i fællesskab. Realdania medvirker i øvrigt, sammen med KL og Danske Regioner, i dialogen med andre mulige partnere på udviklingsspor, herunder andre fonde. CONCITO og C40 deltager som observatører og videnspartnere i de respektive grupper og leverer indholdsmæssigt i de udviklingsspor, der nedsættes, samt i udviklingen af data, metoder og ny viden, samt kompetenceudvikling, revision og monitorering.